

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rättsenheten
Leif Gull
0521-605450

Delg kvitto

BESLUT
2006-03-22

Diarienummer
452-20276-2005

Sida
1(3)

Överklagande av räddningsnämnds beslut

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och visar ärendet åter till kommunstyrelsen i Alingsås kommun för ny handläggning.

Redogörelse för ärendet

Ni har överklagat kommunstyrelsen i Alingsås kommun beslut den 14 mars 2005 (dnr. 2004-038) att avslå Er ansökan att låta annan yrkesutövare utföra rengöring (sotning) på fastigheten Erska 2:58.

Av beslutet framgår även följande. Dispens kan inte medges i de fall då annan yrkesutövare, än kommunens skorstensfejarmästare, föreslås få utföra sotning på fastighet. Kommunen bryter då mot avtalet med skorstensfejarmästaren om hans exklusiva rätt att få utföra sotning på affärsmässiga grunder i kommunen.

Kommunstyrelsen har som skäl för sitt beslut anfört bland annat följande. Enligt gällande delegationsförteckning har räddningschefen rätt att fatta beslut om att bevilja dispens för egen sotning. Ärendet är dock av principiell beskaffenhet eftersom det är första gången enligt den nya lagstiftningen som ärende väcks om att låta annan med motsvarande kompetens som kommunens skorstensfejarmästare utföra sotning.

Kommunen har samtalat med Sveriges Kommuner och Landsting om vem som kan anses ha rätt att utföra sotningen. Kommunen har sedan den 30 december 1991 ett avtal tecknat med kommunens skorstensfejarmästare att låta honom eller hans personal utföra all föreskriven sotning i kommunen.

Kommunen har beviljat dispens för egen sotning i 48 ärenden. Det har då handlat om att fastighetsägaren själv eller annan nära anhörig utför sotningen. I det aktuella ärendet handlar det om att låta annan yrkesutövare inom branschen påta sig uppdraget att utföra sotning på fastighet. Var går gränsen mellan kommunens skyldighet att uppfylla sitt avtal med sin skorstensfejarmästare och en fastighetsägares rätt att ansöka om dispens för egen sotning? Enligt räddningstjänsten och kommunledningskontorets uppfattning går gränsen för dispensärenden vid de fall då annan yrkesutövare skall utföra sotning på fastighet.

Ni har i Er överklagan anfört att det företag som Ni vill skall utföra sotningen har idag hand om underhåll och kontroller av Ert ventilationssystem och att det vore praktiskt att de även har hand om sotningen. Pär Andersson är utbildad skorstensfejaringenjör och har således den formella kompetensen som krävs för att sotningen sker på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

I de utredningar och remissvar som föregick propositionen till lag om skydd mot olyckor framgår att det förelåg en stor enighet om att sotningsmonopolet borde upphävas. I propositionen menar regeringen att kommunala medgivanden till sotningsdispenser bör kunna leda till ökade inslag av konkurrens och flera företag inom sotningsverksamheten. Vidare konstaterar man att sotningsbranschens avtal präglas av mycket långa avtalstider men framhåller också att enligt propositionen är även kommunala avtal om sotningstjänster underställda gemenskapsrättens principer om bland annat likabehandling (inklusive principen om konkurrensutsättning). Ni ställer också frågan om kommunens avtal med skorstensfejarmästaren har företräde framför Er rätt att anlita en annan lika kompetent företagare för att utföra tjänster på Er fastighet.

Räddningsverket har yttrat sig i ärendet men avstår från att bedöma rätten till egensotning i det aktuella fallet.

Kommunledningskontoret i Alingsås har inkommit med en skrivelse. Av skrivelsen framgår bland annat att kommunen gör den bedömningen att i och med att regeringen i propositionen konstaterar att det finns avtal om sotningsverksamheten och att regeringen valt att inte uttala sig om de juridiska konsekvenserna av dispens för egen sotning, så kan det inte ha varit regeringens avsikt att förslaget om dispens för egen sotning skulle leda till att de förekommande avtalen därigenom kan ställas åt sidan. Skulle avsikten vara att avtalet mellan Alingsås kommun och skorstensfejarmästaren kan ställas åt sidan kan konsekvenserna bli avsevärda för kommunen som riskerar att hamna i en rättslig process som kommer att innebära processkostnader och eventuell skadeståndsskyldighet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Lagen om skydd mot olyckor

Enligt 3 kap 4 § andra stycket Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) får en kommun medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Ett sådant medgivande får endast ges om sotningen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Av propositionen (2002/03:119) Reformerad räddningstjänstlagstiftning (sid 65-66) framgår att branschen präglas idag av avtal med mycket långa avtals-

tider. Emellertid är även kommunala avtal om sotnings- och kontrolltjänster underställda gemenskapsrättens principer om icke-diskriminering, likabehandling (inklusive principen om konkurrensutsättning), öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Vidare påpekas att möjligheterna för en enskild fastighetsägare att själv kunna få utföra eller låta annan utföra sotning bör kunna öka. Enligt regeringens uppfattning bör kommunen därför i enskilda fall kunna medge att en fastighetsägare själv utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Detta kan enligt regeringens mening leda till ökade inslag av konkurrens och flera företag inom sotningsverksamheten. Ansvaret för sotningen ligger dock fortfarande på kommunen.

Statens räddningsverk har meddelat allmänna råd och kommentarer om rengöring (sotning), SRVFS 2004:5. Av dessa framgår beträffande medgivande att fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten följande.

- Vid prövning av ansökan bör kommunen beakta förbränningsanordningens komplexitet, risksituation, den enskildes kunskap samt de generella förutsättningarna för uppgiften. Prövningen av ansökan bör omfatta förutsättningarna för att utföra sotningen av anläggningen i dess helhet.
- Den som skall utföra sotningen bör kunna visa att nödvändiga kunskaper om sotning och brandskydd föreligger.
- När en fastighetsägare ansöker om att själv få utföra sotningen inom den fastighet där denne själv är bosatt bör kommunen ta särskild hänsyn till att fastighetsägaren normalt har viss kunskap om anläggningens konstruktion och funktion samt ett eget intresse av att sotningen sker på ett sätt som ger god brandsäkerhet.
- För de fall en fastighetsägare ansöker om att låta någon annan utföra sotningen bör kompetenskraven på utföraren inte skilja sig från vad som gäller för de personer som utför sotningen för kommunens räkning.

Länsstyrelsens bedömning

En av intentionerna med den nya lagen om skydd mot olyckor är att den enskilde skall ta det primära ansvaret för sitt eget brandskydd. En fastighetsägares ökade möjlighet att själv eller genom någon annan få utföra sotning på den egna fastigheten kan såsom påpekas i propositionen leda till ökade inslag av konkurrens och flera företag inom sotningsverksamheten. Detta är en önskad effekt av den nya lagstiftningen. Det förhållandet att kommunen har ett avtal med en viss skorstensfejarmästare om sotning inom kommunen kan enligt Länsstyrelsens uppfattning inte medföra att någon annan som också uppfyller behörighetskraven skulle vara utesluten från att få medgivande att utföra sotning. Det saknar betydelse om sotningen sker på den egna fastigheten eller på annans fastighet. Detta innebär att en fastighetsägare som uppfyller de krav på kompetens och erfarenhet som ställs skall ges möjlighet att ta detta ansvar.

Av uppgifterna i ärendet framgår att den person som sökanden avser att anlita för att utföra sotningen är utbildad skorstensfejaringenjör. Räddningsverket anför att det får anses visat att sotningen kan utföras på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt på fastigheten. Länsstyrelsen anser att det inte har framkommit några skäl ur brandskyddssynpunkt att motsätta sig att sökanden genom den angivna skorstensfejarmästaren får utföra sotningen.

Det överklagade beslutet skall därför upphävas och ärendet visas åter till kommunen för ny prövning.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Vänersborg, se bilaga (formulär O2).

I detta ärende har förste länsjurist Magnus Sandström beslutat och handläggare Leif Gull varit föredragande.

Magnus Sandström

Leif Gull

Bilaga:
Hur man överklagar

Kopia till:
Alingsås kommun, Kommunstyrelsen (Hur man överklagar och delgivningskvitto)

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Var skall beslutet överklagas?

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Länsrätten i Vänersborg. **Överklagandet skall dock skickas eller lämnas in till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.**

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till Länsrätten i Vänersborg.

När skall beslutet senast överklagas?

Överklagandet skall ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, skall överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades

Vad skall överklagandet innehålla?

Överklagandet skall vara skriftligt och undertecknat.

I skrivelsen skall Ni ange

- Ert namn, adress, personnummer/
organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer samt

- hur Ni anser att Länsstyrelsens beslut skall ändras och varför det skall ändras.

Om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress, och telefonnummer.